

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2008.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku określa jakie zadania w tym zakresie realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego. Gmina Porąbka określiła swoje cele, metody i standardy prowadzenia poszczególnych działań w programie Przeciwdziałania Narkomanii zatwierdzonym przez Radę Gminy w grudniu 2005r., wyznaczając do koordynacji tychże zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, oraz Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gmina Porąbka jako priorytet stawia na budowanie lokalnej koalicji na rzecz rozwiązywania problemów związanych z narkomanią, oraz na edukację i profilaktykę wśród grup wiekowych szczególnie narażonych na podejmowanie ryzykownych zachowań czyli dzieci i młodzieży, jak również rodziców. Profilaktyka uzależnień jest jednym z podstawowych działań służących ochronie zdrowia psychicznego i zmierza do zapobiegania problemom związanym z używaniem substancji psychoaktywnych, zanim te problemy wystąpią.

Narkotyki powszechnie uważa się za niezwykle groźne substancje, wykluczające możliwość kontrolowanego ich używania, prowadzące do uzależnienia, poważnych negatywnych konsekwencji zdrowotnych, destrukcji zdolności jednostki do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie, a często nawet do śmierci. Dlatego tak ważne są starania mające na celu zapobieganie takim sytuacjom, zanim do nich dojdzie, zanim człowiek podda się nałogowi. Eliminowanie czynników ryzyka może być skuteczne jednak tylko wtedy, gdy wzmocni się czynniki chroniące, do których należą pozytywne wzorce zachowań, właściwe zagospodarowanie czasu wolnego, wprowadzanie zadań wymagających zdrowej rywalizacji opartej na współpracy, przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej.

Co więc udało nam się zrobić w tym zakresie w 2008 roku? Gmina Porąbka jest gminą wiejską, co w pewnej mierze jest jej atutem, mieszkańcy są rozpoznawali, jeśli pojawia się jakiś problem, łatwiej jest go zidentyfikować i określić jakie działania trzeba podjąć w danym przypadku. Właśnie w tym celu systematycznie, raz na dwa miesiące zbiera się Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy, w którego skład wchodzi przedstawiciele policji, sądu, pomocy społecznej, szkół, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz leczenia odwykowego. Zespół ten poza przemocą zajmuje się również innymi kwestiami, także dotyczącymi narkotyków, trudno byłoby w praktyce wyodrębnić zespół tylko i wyłącznie ds. narkotyków, ze względu na ograniczone możliwości kadrowe w/w instytucji. Uważamy, iż na nasze obecne potrzeby w tym zakresie, praca tego zespołu jest wystarczająca. Ponadto uważamy to za swoisty sukces i dobrą praktykę, że udaje nam się zebrać tyle osób w jednym miejscu i wspólnie pracować. W 2008 roku przedstawiciele policji podczas tychże spotkań nie ujawnili żadnych zdarzeń mających związek z narkotykami na terenie naszej gminy, podobnie pracownicy szkół gminy Porąbka. W trakcie całego roku podejmowano wiele różnorodnych działań w obrębie profilaktyki i edukacji, promocji zdrowego stylu życia. Inicjatywy te miały na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży, oraz rodzicom zagrożeń jakie niosą ze sobą ryzykowne zachowania i eksperymentowanie ze środkami psychoaktywnymi. W ramach tego sprawozdania wymienię tylko kilka z nich dotyczących głównie narkotyków, choć wiadomo, że alkohol w kulturze europejskiej jest jednym z bardziej niebezpiecznych narkotyków i dzielenie zadań z w tym obszarze jest bardzo trudne w praktyce. W roku 2008, Gmina Porąbka kolejny raz włączyła się w Ogólnopolską Kampanię „Zachowaj Trzeźwy Umysł” i skorzystała z możliwości przeprowadzenia badania ankietowego „Młodzi Polacy o zachowaniach ryzykownych”, która była skierowana do II klas gimnazjalnych, oraz V klas szkół podstawowych. Dzięki ankietom uzyskano informacje w kontekście ogólnopolskim, a także dla danej gminy o najczęściej stosowanych przez uczniów używkach. Stwierdzono, że młodzież sięga po nie z braku pomysłów na zabicie nudy i jako ucieczkę od problemów. Dzieci nie mają też

odpowiedniej wiedzy, która chroniłaby je przed stosowaniem niebezpiecznych środków odurzających i uzależniających. Inspiracją do sięgania po używki jest ponadto środowisko rówieśnicze, bo solidarność z kolegami i koleżankami nie pozwala na odważne mówienie nie w sytuacjach ryzykownych. Niekiedy problem pogłębiają dorośli pozwalający dzieciom pić alkohol lub palić papierosy. Są to zarówno rodzice, jak i wychowawcy w szkole, którzy prawdopodobnie nie reagują na te zjawiska. Badania wykazały także, że jest i taka młodzież, która potrafi preferować zdrowy model życia, nie bojąc się odmówić w sytuacjach ryzykownych, a także stanąć w obronie słusznych norm i wartości. Wiedzą już wystarczająco dużo by bronić się przed uzależnieniami i nie wchodzić w sferę zagrożeń.

Przykłady niektórych pytań w zakresie **II klasy Gimnazjum**(Wyniki badań dla porównania w załączeniu do sprawozdania)

Pyt.1: Czy znasz osoby ze swojej grupy wiekowej, które stosują jakieś środki odurzające lub uzależniające? Jeśli tak, to zaznacz te środki.

wynik ogólnopolski **Tak- 74,91 % Nie 23,25%**

wynik G. Porąbka **Tak- 63,77% Nie 31,85%**

Pyt.2: Czy sam próbowałeś jakichś środków odurzających, Jeśli tak to jakich?

wynik ogólnopolski **Tak- 37,81% Nie 60,11%**

wynik G. Porąbka **Tak – 28,81% Nie 68,25%**

W naszej gminie na **Narkotyki** wskazało **2,50%** badanych.

Pyt.3: Czy sądzisz, że można bezpiecznie dla organizmu palić marihuanę?

wynik ogólnopolski **Tak- 12,74 %**

Wynik G. Porąbka **Tak - 13,28%**

Porównując poszczególne kategorie wyników można stwierdzić, że nasza gmina nie różni się znacząco pod tym względem od innych w Polsce, wyniki te nie są alarmujące, tzn. że narkomania nie występuje w szerokiej skali w naszej społeczności lokalnej, ale co trzeba stwierdzić z całą stanowczością jest zjawiskiem rozpoznawalnym i bardzo niebezpiecznym. Badanie to wskazuje nam kierunek działań na kolejne lata. Wiedza wśród młodzieży, a nawet dorosłych na temat negatywnych skutków stosowania środków psychoaktywnych jest wciąż niewystarczająca. Dlatego w 2008 roku rozpoczęto kolejny cykl programów edukacyjnych „**Odłot- Dokąd**” skierowanych do uczniów wszystkich klas gimnazjum, rodziców i nauczycieli, wraz z przeprowadzeniem badania ankietowego. W 2008 roku zorganizowano szkolenie warsztatowe „**Narkotyki Bajka, czy Rzeczywistość**” dotyczące ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży przeznaczone dla instruktorów sportu prowadzących pozalekcyjne zajęcia sportowe w klubach sportowych naszej gminy, które spotkało się z bardzo dobrym przyjęciem przez jego uczestników. Każda ze szkół naszej gminy prowadziła w ramach własnych programów profilaktycznych różnorodne akcje, konkursy, projekty z zakresu problematyki narkomanii. Publiczne Gimnazjum w Czańcu otrzymało dofinansowanie z programu Przeciwdziałania Narkomanii na zorganizowanie Tygodnia Profilaktyki pod hasłem „**Narkotykom Stop**”, w ramach którego odbyły się spotkania i warsztaty, uczniowie przygotowali prezentacje multimedialną poświęconą wirusowi HIV, a także narkotykom i nikotynie. Ogłoszono też konkurs wiedzy na temat narkotyków, a także na najciekawszą gazetkę pod hasłem narkotykom stop. Odbyły się również warsztaty plastyczne, jako ukazanie młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Młodzież spotkała się także z psychologiem, który przygotował wykład na temat szkodliwości spożywania substancji psychoaktywnych. W ramach programu narkomanii zakupiono szereg materiałów profilaktycznych, które przekazano bezpośrednio do szkół, jak również część znajduje się w Rodzinnym Punkcie Pomocy w Porąbce, gdzie mogą z nich skorzystać wszyscy chętni zainteresowani tą problematyką. W tym miejscu chcę jeszcze raz podkreślić iż jest to tylko część działań profilaktycznych i edukacyjnych prowadzonych

w gminie, gdyż inne będą przedmiotem sprawozdania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, nie mniej jednak stanowią całość dotycząca sfery zadań na rzecz przeciwdziałania problemom uzależnień.

Jeśli chodzi o obszar działań, które leżą w kompetencji Policji, związanych z przestępczością narkotykową, to Komisariat Policji w Kobiernicach w 2008 roku nie odnotował zdarzeń mających związek z przestępstwami narkotykowymi w obrębie naszej gminy. (pismo KP Kobiernice z dnia 19.11.2008r. w załączeniu do sprawozdania).

Podsumowując można stwierdzić, iż wytyczony przez nas cel działań zawarty w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii, jest wciąż aktualny, a przeprowadzone badania wśród dzieci i młodzieży ugruntowują jeszcze dalszą konieczność, oraz zasadność podejmowania różnorodnych, długofalowych zadań uczących dzieci i młodzież zdrowych form spędzania czasu wolnego, oraz planowania swej przyszłości na podstawie czynników chroniących i istniejącego w społeczeństwie systemu wartości i norm. Jedną z takich innowacyjnych inicjatyw podjętych w naszej gminie, jest rozpoczęta w 2008 roku praca w projektach aktywizujących dzieci i młodzież. W wyniku jej realizacji powstało Młodzieżowe Centrum Aktywności Twórczej, gdzie sama młodzież planuje i tworzy różnorodne formy aktywności, które z kolei trafiają do szerszego grona odbiorców. W 2008 roku był to projekt „**Edukacja przez Teatr**” dofinansowany ze środków Kuratorium Oświaty w Katowicach w ramach programu „Równać Szanse”, natomiast na 2009r., otrzymaliśmy dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w programie Operacyjnym Kapitał Ludzki- Priorytet VII „Społeczeństwo na rzecz aktywnej Integracji” w projekcie „**Profilaktyka Poprzez Teatr**”, którego realizacja jest przewidziana w okresie od lutego do czerwca 2009r., i mamy nadzieję, że uda nam się go sprawnie przeprowadzić.

Chcemy, aby w naszej gminie mieszkańcom żyło się dobrze, aby było jak najmniej problemów, wiadomo, że nie zawsze udaje się zadowolić wszystkich i sprostać wszystkim oczekiwaniom, przecież jesteśmy tylko ludźmi. Myślę jednak, że jeśli każdy z nas podejdzie odpowiedzialnie do swojego życia, kiedy trzeba zauważy problem i nie przejdzie wobec niego obojętnie, to będzie to sukces nas wszystkich. Przecież czasem od tak niewielu, zależy los tak wielu, a na duże rzeczy składają się ich drobne części.

Przygotowała: Elżbieta Zakrzewska

Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.